75 років Службі Народові

# СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 191. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 15-го ЖОВТНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 15, 1968 No. 191. VOL. LXXV.

# „РІСТ І УПАДОК УКРАЇНСЬКОЇ ГЕТЬМАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ" БУВ ТЕМОЮ ІНАВГУРАЦІЙНОГО ВИКЛАДУ ПРОФ. Д-РА ОЛ. ОГЛОБЛИНА В ГАРВАРДСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ; РЕПРЕЗЕНТАНТ УНІВЕРСИТЕТУ ДЕКАН Є. КІНАСЕВИЧ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ВІТАЄ ЗАПОЧАТКУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ; ПРОФ. Д-Р О. ПРІЦАК НАЗИВАЄ УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ ПОЧАТКОМ НАУКОВОГО ВІДРОДЖЕННЯ ПОНЕВОЛЕНОЇ НАЦІЇ У ГЛЬОБАЛЬНОМУ МАШТАБІ

## — ОСТАННІ ВІСТІ —

*Понеділок, 14 жовтня, 1968*

### В АМЕРИЦІ

**ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ТВЕРДИТЬ,** що виграна республіканців у цьогорічних виборах — це загроза для тієї ліберальної внутрішньої програми, яку вісім років здійснювали демократичні уряди. Президент в радіовій промові підтримував демократичних кандидатів на президента Гомфрі і на віце - президента Едмунда Москі. Джансон сказав, що він вибрав був собі на віце - президента Гомфрі, який вповні має кваліфікації на цей пост. Цього року Гомфрі вибрав собі на заступника Москі, який має дані на те, щоб в потребі заступити президента ЗСА. Президент натякнув, що республіканський кандидат на віцепрезидента Спіро Егню не має кваліфікацій на це, щоб бути президентом ЗСА.

**ЛІКАРІ СТВЕРДЖУЮТЬ, ЩО ОБИДВА КАНДИДАТИ** на президента мають дуже добре здоров'я для свого віку. Особистий лікар Гомфрі д-р Едгар Берман заявив, що 57-річний демократичний кандидат має нормальне для його віку тиснення крови 130/85, його пульс, хемія крови, електрокардіограм, аналіза сечі не виявляють жадних ненормальностей. Він часто виконує фізичні вправи, ходить і пливає, має добрий апетит, але не їсть смажених страв. Ніксонів лікар д-р Лангрен заявляє, що 55-річний республіканський кандидат втішається добрим здоров'ям. Його тиснення крови нормальне — 124/72; те саме з його пульсом. Він терпів на сінну гарячку, і тому його очі заходять слізми і йому сухо в горлі. Його батьки жили понад 75 років, і це йому дає можливість довговічности.

**ГЕНЕРАЛ КУРТІС ЛЕМЕЙ ТВЕРДИТЬ,** що це в більшості комуністи стараються перервати промови кандидатам на президента. Генерал Лемей є кандидатом на віце - президента Незалежної Партії, яку очолює кандидат на президента Джордж Воллес. Генерал ЛеМей кілька днів їздив із Воллесом, ведучи виборчу кампанію. Він ствердив за допомогою поліції, що це, головним чином комуністи, роблять аванттюри під час виборчої кампанії. Комуністи переривають промови не тільки Воллесові, твердить генерал ЛеМей, але і республіканському кандидатові Ніксонові та демократичному Гомфрі. Комуністи тягнуть за собою й інших, невдоволених із кандидатів на президента. Комуністи поборюють демократичний виборчий працес, бо вони змагають до однопартійної диктатури.

### У СВІТІ

**СЕКРЕТАР ОБОРОНИ КЛАРК КЛІФФОРД ВІДВІДАВ** в минулу суботу Західній Берлін і заявив там, що З'єднані Стейти „всіма потрібними засобами" запевнять завжди свобідний доступ із заходу до Західнього Берліну, відмежованого від Західньої Німеччини широкою на 110 миль комуністичною східньо-німецькою смугою. Кліффорд був у Бонні на дводенній конференції так званої Атомової плянувальної групи держав Атлантійського Союзу (НАТО).

**П'ЯТЕРО ДЕМОНСТРАНТІВ У МОСКВІ ДІСТАЛИ** кари заслання або в'язниці. 30-річного Павла Літвінова заслали „у віддалені місця", на далеку сибірську північ, на 5 років, Ларису Даніел на 4 роки, а 40-річного Константина Бабіцкого на 3 роки. Зате 28-річного Владиміра Дремлюґу засудили на 3 роки каторги, а 23-річного Вадима Дельона на 2 1/2 року тюрми. Дельон заявив, що „почувався три хвилини вільною людиною на червоній площі" у Москві, під час своєї демонстрації, і за ті три хвилини волі варто заплатити трьома роками в'язниці. Совєтські власті і преса на розправі і поза нею промовчували політичне тло демонстрації підсудних, а завжди говорили тільки про „злочинне заколочення спокою".

**СОВЄТСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ІВАН ПАВЛОВСЬКИЙ ЗАГРОЗИВ** у листі до чеського міністра освіти Володимира Кадлеца та в листах безпосередньо до кількох директорів празьких середніх шкіл, що він вишле туди совєтське військо, якщо учні й педагоги не змінять свого антисовєтського становища. Названий генерал, який командує совєтськими окупаційними військами в ЧССР, назвав чеські школи „гніздом контрреволюції".

**АЛЕКСАНДЕР ДУБЧЕК ВИГОЛОСИВ** в минулу п'ятницю несподівано промову до чеського народу через радіо й телевізію, заповівши, що „реальна ситуація вимагає непопулярних засобів". Він заповів загострення цензури друкованого і говореного слова та „приділення важливіших постів особам вірним марксо-ленінізмові", себто — сталіністам.

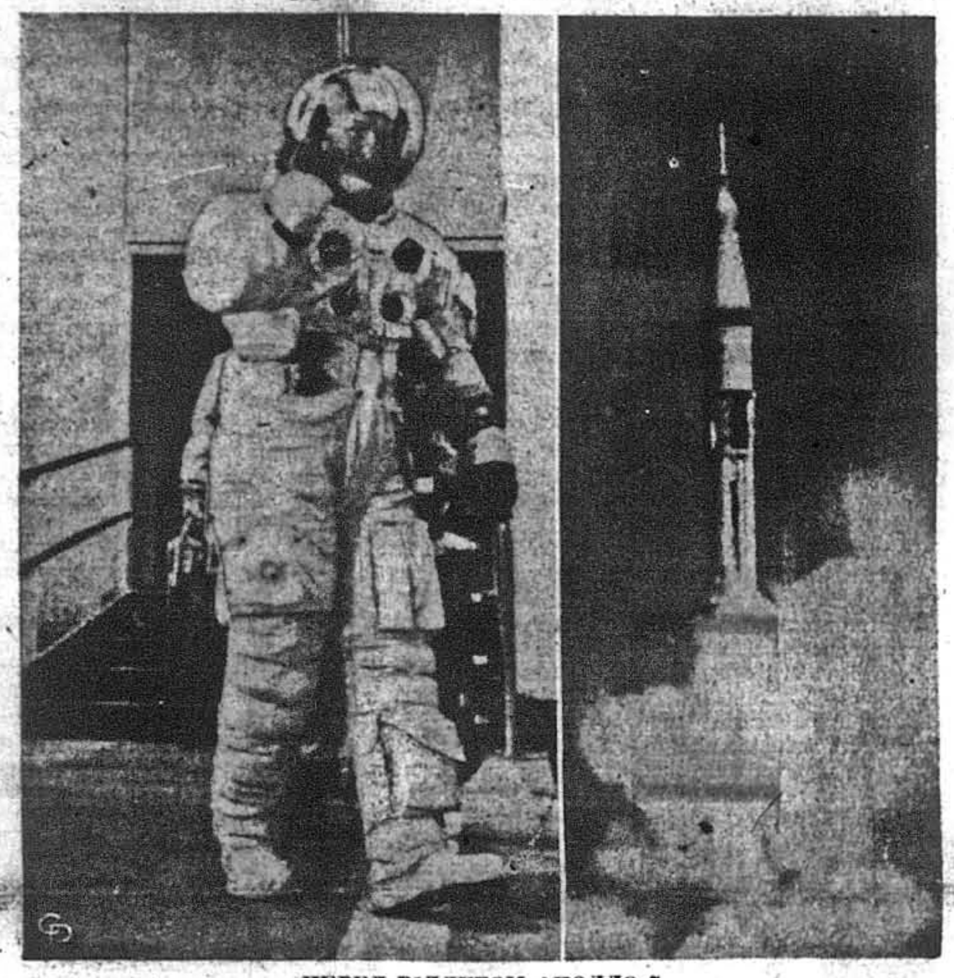
**ЄГИПЕТСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ МАХМУД РІЯД ЗАЯВИВ** у своїй промові на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, що Єгипет готов признати ізраїльським кораблям право плавби по Суезькому каналі. Ізраїльці кажуть, що Єгипет узалежнює таку свою поступку від розв'язання проблеми арабських втікачів, а тієї проблеми не можна при найбільшій співпраці арабських країн, Ізраїлю і ОН розв'язати швидше, як за 5 років. Головна трудність в ізраїльсько - єгипетському конфлікті — напоягання Ізраїлю, щоб устійнити нові державні — кращі для нього — кордони.

**СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ЗОБОВ'ЯЗАВСЯ** доставити Єгиптові до половини майбутнього року 100 до 150 суперсонічних джетових бомбовиків типів СУ-7 і МІГ-21 та 500 танків. Ізраїльська преса твердить, що в Москві підписано таку нову умову між Єгиптом і СССР у 4-ох пунктах щодо тісної політичної і військової співпраці.

**З ЧЕХО - СЛОВАЧЧИНИ ВИЇХАЛИ** в останніх тижнях 3.000 жидів. 2.300 чеських жидів зголосились за допомогою у переселенні в інші країни до центрального жидівського бюра у Відні. 800 жидівських родин з ЧССР переїхали власними стараннями до Ізраїлю, ЗСА та інших вільних країн. В ЧССР було 15.000 жидів: всі вони лякаються приливу антисемітської хвилі.

## АПОЛЛО 7 ВИКОНАВ ПРОГРАМУ ПЕРШИХ ТРЬОХ ДНІВ КРУЖЛЯННЯ ДОВКОЛА ЗЕМЛІ

Гюстон, Тексас. — Випущений о год. 11.03 перед полуднем 11-го жовтня космічний корабель Аполло 7 в космічні простори з успіхом виконав ту програму, що була йому призначена на перші три дні, хоч два астронавти командири капітан фльоти Волтер Шірра та майор летунства Джанн Ф. Айзеле простудилися і мусіли лікуватись. З Гюстону повідомили, що в перших трьох днях виконали майже половину цієї програми, яка призначена на 11 днів. Капітан Шірра спішився з виконанням програми, щоб її виконати, коли все функціонує в найкращому порядку, бо він передбачав, що могли б трапитися деякі несподіванки, які можуть бути перешкодою при здійснюванні визначеної програми. Головна ціль лету Аполло 7 — задемонструвати, що космічний корабель безпечний і готовий до лету до Місяця, що має відбутися перед 1970-им роком, можливо, що вже в другій половині 1969-го року. Космічний корабель основно перебудували після тієї пожежі, яка в січні 1967-го року спричинила смерть трьох астронавтів. В першому дні лету в п'ятницю 11-го жовтня астронавти вправляли в керуванні космічним кораблем під час того, як при ньому була ще горішня частина ракети підсилювача. Після сепарації космічного корабля від ракети капітан Шірра маневрував кораблем Аполло 7 тим способом, що випускав із нього малі ракети та старався, щоб корабель дігнав частину ракети. Всі ці вправи потрібні будуть під час лету астронавтів до Місяця. Їх будуть здійснювати астронавти під час 11-денного кружляння довкола Землі. В суботу 12-го і в неділю 13-го жовтня були маневрування з частиною ракети - підсилювача, яка кружляла довкола Землі і яка заступає астронавтам Аполло 7 той космічний корабель, що відлучується від матірного корабля та полетить до Місяця.



**ПЕРЕД ВІДЛЕТОМ АПОЛЛО 7**

**Зліва командир пілот Волтер Шірра прощається помахом руки, всідаючи до елевейтора, щоб дістатися до космічного корабля „Аполло 7" перед відлетом в одинадцятьденну мандрівку довкола Землі. Крім Шірри летять в Аполло 7 ще астронавти Данн Айзеле і Волтер Каннінгем.**

## Ювілейним бенкетом відзначено 75-річчя „Свободи" в Питсбурґу

Питсбурґ, Па. — Минулої суботи, 12-го жовтня, тут відбулася справжня „ґаля"-імпреза: ювілейний бенкет та мистецька програма для відзначення 75-річчя „Свободи". Імпрезу влаштував очолюваний Карлом Сачком Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу при найтіснішій співпраці інж. Михайла Комічака, директора місцевої української радіопрограми, який був майстром церемонії під час бенкету. Керівником програми був Петро Кочірка.

Програму бенкету започатковано о год. 7-ій вечора співом американського гимну у виконанні Роберта Шпікули при фортепіяновому супроводі Маркіяна М. Комічака. Оригінальну молитву провів впреп. о. монс. Михайло Польовий, парох української католицької церкви св. Івана в Питсбурґу, згадуючи в молитві основоположника „Свободи" о. Григорія Грушку. Коротке привітальне слово виголосив п. Карло Сачко, представивши майстра церемонії інж. М. Комічака. Ґратуляції для українців в Америці за те, що можуть почванитися газетою, яка 75 років допомагає їм, Америці та українському народові в змаганні до високих ідеалів, виголосили голова Ради Комішенерів Алеґенського повіту Леонард Стейсі та стейтові сенатори Джозеф Ґайдос і Франк Мазеї. Інж. Комічак представив їх трьох як „наших" і вони йому віддячились за це тим, що в свої привітальні завваги вплітали українські слова. Відповідні до нагоди промови виголосили редактори „Свободи" і англомовного „Українського Тижневика" А. Драган і Зенон Снилик. Після дальших коротких заввах скарбника Бенкетового Комітету Івана О. Мічела, кінцеву молитву провів всч. о. прот. Андрій Бек, декан УПЦ з Карнеґі, і бенкетову програму закінчено співом українського національного гимну.

Між почесними гостями була колишня заступниця гол. предс. УНС пані Марія Малевич, яку приявні привітали вставанням з місць та овацією, гол. радний УНС Андрій Джула, гол. радний УРСоюзу Лев Явний, гол. радний „Провидіння" Мих. Мейнош та організатор УРСоюзу мґр. Т. Бак-Бойчук, голова Ліґи Української Молоді Рей Карбівник та багато інших, зокрема видатних союзових діячів з Питтсбурґу і околиць. Усіх їх представив Іван Мічел-Микитюк.

Після бенкету відбулися танці з виступом славного вже з багатьох виступів Українського Танцювального Ансамблю „Молодь України" під керівництвом пані Люби Глутковської.

## В МЕХІКО СИТІ ПОЧАЛИСЯ ДЕВ'ЯТНАДЦЯТІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИЩА

Минулої суботи, 12 жовтня, почалися в Мехіко Ситі Дев'ятнадцяті Олімпійські Ігрища дефілядою 7.400 спортовців, які репрезентують 108 країн — учасників Олімпіяди, та запаленням на стадіоні олімпійського вогню, що його принесли гінці з Олімпу. Запалила його остання змагунка в гінцях, мехісаканська спортовка Енрікета Базіліо Сотельо, перша в історії Олімпійських Ігрищ жінка, якій доручено цю почесну функцію. Офіційно відкрив Олімпійські Ігрища президент Мехіка Ґуставо Діяз Ордаз, промовивши до учасників Ігрищ та близько 100.000 глядачів. Поруч нього під час церемонії відкриття стояв президент Міжнародного Олімпійського Комітету 81-річний американець Ейвері Брандедж і Педро Рамірез Васкез, голова Мехіканського Олімпійського Комітету, організатора Ігрищ.

Змагання Дев'ятнадцятих Олімпійських Ігрищ почалися в неділю, 13-го жовтня, і першу золоту медалю здобув репрезентант Кенії Нефталі Тему за перше місце в бігу на 10.000 метрів. Два інші представники африканських країн, Мамо Вольде з Етіопії і Магамед Ґамуді з Тунізії здобули друге і третє місце в цій конкуренції. В цьому ж дні відбулися теж передбіги в конкуренції бігу на 100 м. чоловіків, в якій американці Ґрін, Гайнс і Пендер закваліфікувалися до фіналів, та елімінації в стусані кулею, в яких американці Метсон і Вгітні мали найкращі осяги. В змаганнях кошівки збірна ЗСА перемогла збірну Еспанії з вислідом 81:46. В передбігах конкуренції бігу на 100 метрів занотовано вже рекордовий час Олімпійських Ігрищ 10 секунд, з яким закінчили передбіги американець Ґрін і кубинець Рамірез.

## Не виключають порозуміння з комуністами про В'єтнам на Паризькій конференції

Париж. — Всупереч песимістичним офіційним комунікатам, які обмежуються до стверджування, що на засіданнях Паризької конференції між ЗСА і Північним В'єтнамом, які відбуваються кожної середи, наради не вийшли з свого „сліпого кута", деякі втаємничені коментатори твердять, що в цій справі таки наступив поступ. Мовляв — північнов'єтнамські комуністи вже не обмежуються до самої декларації про необхідність, щоб ЗСА припинили безоглядно бомбардування північного В'єтнаму „й усі інші ворожі акти", але й заторкують вже політичну площину. Вони наполягають, щоб ЗСА визнали Національний Визвольний Фронт, себто південно-в'єтнамську комуністичну організацію, і допустили її до переговорів. З американського боку зазначено, що коли Північний В'єтнам вимагає допущення за конференційний стіл „своїх південно-в'єтнамських приятелів", ЗСА вимагає того самого щодо своїх „приятелів" — себто допущення до переговорів уряду Південного В'єтнаму. Покищо ця справа ще не полагоджена але само дискутування її вказує на певний поступ у розмовах про можливості замирення.

## ІСТОРИЧНА ПОДІЯ В ГАРВАРДІ

Кембрідж, Масс. — Простора авдиторія в Бойлстон Голл Гарвардського Університету була в п'ятницю 12 жовтня ц.р. місцем історичної події: першої і виїмкової в історії одного з найстарших і найбільших американських Університетів і в історії української спільноти в ЗСА, події: першого викладу українською мовою з української історії. Відбувся цей виклад, що його провів на тему „Ріст і упадок української гетьманської держави" один із найвидатніших українських істориків, колишній професор Київського й Одеського Університетів д-р Олександер Оглоблин, тепер гостинний професор Гарвардського Університету, в присутності численно зібраних студентів, представників Університету та українських наукових і громадських установ ЗСА.

Урочисту інавґурацію викладу проф. Ол. Оглоблина започаткував короткою вітальною промовою голова Комітету Українознавчих Студій в Гарвардському Університеті, відомий науковець-орієнталіст проф. д-р Омелян Пріцак. Вітаючи присутніх на викладовій залі осіб: Єпископа УПЦ в ЗСА Владику Олександра, предсідника „Провидіння" о. шамб. М. Харину, представників наукових і громадських установ, в тому числі представника УВАН проф. О. Домбровського й НТШ проф. М. Чировського та представників УНС гол. касира П. Пуцила і гол. секретаря д-ра Ярослава Падоха, декана Гарвардського Коледжу Євгена Кінасевича та професора східно-европейських студій, видатного американського історика Ричарда Пайпса й інших, як також численно зібраних студентів, проф. Пріцак висловив глибоку радість з того, що йому припала честь відкрити ці врочисті збори.

**Початок наукового відродження поневоленої нації**

„Сьогоднішня інавґураційна лекція — казав професор О. Пріцак — подія особливого значення.

Це не тільки інавґурація одного означеного семінаря або одного означеного курсу нової наукової дисципліни в Гарварді.

Це також не тільки — сам по собі дуже важливий факт — що одна, досі занедбана дисципліна, дістя

*(Закінчення на стор. 4-ій)*

## Політична Рада УККА перевела кількагодинні наради

НЮ ЙОРК. — В суботу 12 жовтня ц.р. відбулося тут в авдиторії Українського Інституту Америки засідання Політичної Ради Українського Конґресового Комітету Америки. Після того, секретар інж. М. Семанишин, відчитав протокол попереднього засідання Ради з 8 червня ц.р., ред. Іван Кедрин виголосив 45-хвилинну доповідь на тему „Політичної структури американсько-української громади". Доповідач вичислив 10 існуючих політичних партій, груп чи „середовищ", та вказав ще на існування в більшості тих партій і таборів ще внутрішніх „ліній поділів". За найбільше зло сучасного життя у вільний українській громаді вважає партикуляризм і сектанство, помітне й поза суто-політичним життя, як ось, напр., в комбатантській чи науковій ділянках. Доповідач вважав за можливу санацію відносин завдяки існуванню трьох осередків, — УККА, УНРади й Секретаріяту СКВУ, але висловився песимістично про здібність старшої ґенерації перебороти свої закорінені психічні нахили. Закинув УККА, що він замало присвячує уваги низдоровим відносинам в американсько-українській громаді. — Другий доповідач, ред. Володимир Душник, подав пів-годинний нарис спільних і розбіжних характеристичних рис обох головних американських партій та з'ясував різні подробиці теперішньої передвиборчої кампанії в ЗСА. Приявні ставили обом доповідачам запити, після чого 9 осіб взяло участь в дискусії. Нарадами, що тривали 5 годин, проводив голова Політичної Ради Лев Футала.

## Представники УНС і „Провидіння" в Екзекутиві Братського Конґресу Ню Джерзі

Атлантик Сіті, Н. Дж. — Заступник головного предсідника Українського Народного Союзу Володимир Сохан і гол. касир „Провидіння" Стефанія Вовчак були обрані до Екзекутиви Братського Конґресу стейту Ню Джерзі в результаті конвенції цього Конґресу, що відбувся тут минулої суботи, 12-го жовтня. Разом з п. Володимиром Сохановим репрезентувала УНСоюз на цьому конґресі ще гол. радна Анна Дубас. Нарадами проводила президентка стейтового Братського Конґресу Гелена Яновска. В програмі був виступ заступника голови стейтового відділу забезпечення і банківництва Гореса Брасита, висвітлення фільму про братську забезпеченеву діяльність Лицарів Колюмба та реферати на забезпеченеві теми Вілліяма Півмонта, представника Лицарів і Андрія Венґлярчика, президента Словацького Гімнастичного Союзу „Сокол". Цей Конґрес привітав телеграмою губернатор стейту Річард Гюз.

В точці звітувань з праці за минулий рік гол. радна Анна Дубас відчитала звіт голови Комітетів Братського Тижня і Зв'язків, Йосипа Лисогора, гол. предсідника УНСоюзу, який не міг бути на Конґресі, тому що виїхав на Конґрес КУК до Вінніпеґу. У виборах, якими закінчено Братський Конґрес стейту Ню Джерзі, нову Екзекутиву Конґресу очолив на пості президента Геролд Віттенбавер, репрезентант „Роял Аркунум", а до восьмичленного Екзекутивного Комітету були вибрані два представники українських братських союзів: Стефанія Вовчак, гол. касир „Провидіння і Володимир Сохан, заступник головного предсідника УНСоюзу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

## Висока воящька мораль

Одна американська родина дістала від свого близького кревного, моряка, члена залоги схопленого комуністичною Північною Кореєю воєнного корабля „Пуебло" цікаву світлину: вісім полонених моряків, з яких три в першому ряді тримають зневажливо палець — „на погибель" ворогові. Оприлюднюючи цю світлину, „НЙ Таймс" слушно зауважив, що комуністичний фотограф певно не зрозумів того жесту.

Маленька справа, але дуже характеристична для психіки американських військовиків - піхотинців, моряків, летунів. Північнокорейські комуністи схопили ще 23 січня ц. р. „шпигунський" корабель „Пуебло", роззброїли його залогу, при чому згинув один її член, і від того часу тримають в полоні решту 82-ох моряків. Їм погрожували судом, як „воєнним злочинцям" і „шпигунам", від них вимагали підписати всякі заяви, водили вулицями, показували на телевізійних передачах та принижували різними способами. І, не зважаючи на все це, моряки зберігають настільки високу мораль, що не вагаються публічно, на світлині, виявляти своє презирство до своїх ворогів, дармащо свідомі, що за це можуть чекати їх дальші знущання.

Таку саму високу мораль виявляють американські вояки у В'єтнамі. Всупереч крикливій акції різних в'єтніків, пісніків та гіппісів, що під покришкою пацифістичних гасел на всі лади таврують в'єтнамську політику Уряду, намагаються перешкоджати щорічній нормальній рекрутації та виразно закликають вояків до непослуху й дезерції — понад півмільйона американських військовиків у В'єтнамі зберігають сувору дисципліну і хоробро воюють. В звідомленні одного воєнного кореспондента можна було читати про високу мораль таких вояків, які зголосили у війську, що їм їх совість не дозволяє нікого вбивати. Їх приділяють до медичної служби, яку виконують вони на бойовищах без зброї в руках серед найбільшої небезпеки для свого життя. Одного з них саме в останніх днях нагороджено високою військовою медалею за мужність у виконуванні воящького обов'язку. Одна американка дістала листа від свого сина, який в міжчасі згинув у В'єтнамі. Він писав їй: „Вмираємо тут за тих, які носять проти нас транспаренти на вулицях Америки"...

Ця висока мораль американської молоді у військових уніформах ще більше дискредитує поведінку незначної меншини збаламучених юнаків.

## Ще один „ювілей"

У кінці жовтня в СССР святкуватимуть ще один „ювілей" — 50-ліття формального створення, як пишуть „Правда" й „Радянська Україна" з 6-го жовтня, „Всесоюзної ленінської комуністичної спілки молоді", простіше — комсомолу. Неправда криється вже в самій назві, бо 50 років тому не існувало ще СССР, і тому не могло бути й визначення „всесоюзна". Та спілка була створена в Росії для того, щоб вербувати російську молодь на допомогу большевикам. Про комсомол в Україні заговорили окупанти аж у 1920 році. Насправді ж у надрах українського народу вже під большевицькою окупацією постала дійсно українська молодеча організація — Спілка Української Молоді, СУМ, очолена в 1925 р. студентом Миколою Павлушковим, яка тісно співпрацювала із Союзом Визволення України. Комуністичний режим зліквідував одну й другу українські організації і насадив в „УССР" комсомольську організацію.

Перед тим, як відзначати „ювілей" комсомолу в СССР, ЦК КПСС у Москві видав 5-го жовтня ц. р. „Постанову про 50-ліття ВЛКСМ і завдання комуністичного виховання молоді". Все в тій „Постанові" вказує на те, що народжена й вихована в обставинах колоніялізму та розгулу російського шовінізму багатонаціональна молодь в СССР у великій мірі не відповідає бажанням Москви, або ж цілковито байдуже відноситься до всіх партійних закликів, умовлянь, підштовхувань тощо. Тому в „Постанові" наказано кожному комуністові, щоб він якнайбільше працював над „ідеологічним вихованням молоді"!.. „Імперіялістичні держави, — твердить „Постанова", — ведуть запеклу ідеологічну війну проти соціялістичних країн і насамперед проти СССР, намагаючись підірвати соціялізм зсередини, ослабити єдність комуністичних партій, молодіжного комуністичного руху. Головну ставку вони роблять на ідейне роззброєння молоді..." — з тривогою твердить чергова московська „Постанова", спихаючи все на закордонні чинники...

Щоб „перевиховувати" молодь, ЦК КПСС у тій же „Постанові" оголосив про негайне створення постійних „Комісій у справах молоді" при Верховному Совєті СССР та всіх „республіках". Насправді йдеться про кризу „ленінського комсомолу", бо молодь в СССР втратила будь-яку віру в комунізм.

Леонід Полтава

## РОСІЙСЬКІ ЮБЕРМЕНШІ

Ленін покладав усі надії на „російський пролетаріят". Сталін, виграваши війну з допомогою країн вільного Заходу, підносив тост за „великий російський народ". Хрущов провів підступний закон, за яким батьки нібито самі вибирають в Україні чи десь у Грузії, якою мовою мають вчитись їхні діти: національною чи... російською. Брежнєв провадить далі таку національну політику, що хто не володіє російською мовою, той в СССР є пропащою людиною, кандидатом на колгоспне нещастя.

Але людські права топчеться в СССР не лише в площині мови та культури, економіки чи навіть політики. На російській базі тримається вже увесь СССР, вся імперія. Не сподіваючись дружби збоку поневолених націй, в Кремлі поставили ставку виключно на Росію, одночасно намагаючись натворити якнайбільше „совєтських людей" з-поміж „інородців".

Московський шовінізм — явище не нове. Ще в княжі часи Москва зруйнувала й підкорила Новгород, бо то була незалежна держава-місто. Ще Юрій Долгорукий нападав на престольний город Київ... За царату найбільшими виразниками цього культу, з московським „третім Римом, а четвертому не бувати", були чорносотенці - погромники. Комуністи продовжують цей же культ єдинонеділимської Росії, підводячи теоретичну „комуністичну ідеологію", як базу для збереження і навіть поширення російської імперії. В СССР, що йде вже по похилій площині, доходить до гістерії з культом самого слова „Росія", з культом російської природи, пам'яток з царських часів, нахімовських „фуражок" і суворовських „пушок"...

Багато документів підтверджують повністю ці думки, і московський комунізм зумів включити в свою орбіту частину російської еміграції, змагаючись із нею в культі Росії. У московських виданнях для „руських людей" за кордоном, як „Голос Родіни", „Отчізна" та ін., у кожному числі гримить шовіністично - м о с ковський дзвін, прославляючи Росію від Кремлю до „зельоной і влажной русской трави - мурави"... Від політики — до одягу дослівно. Так, щодо куточка одягу — „К Россії с любов'ю"; щодо завоювань — „Хто дійде до Берліну? Звичайно, русскіє"; щодо мови — „магніт великого русского язика"; щодо „визволителів" — „У стени кремльовской погребьон воїна Россії прах священний"; щодо батьківщини: „Росію, святую Русь, я родіну боготворю"; врешті-решт, хто винайшов радіо, літак, танк? — звичайно, москалі.

КҐБ, яке видає газети й журнали для російської еміґрації, має за кордоном авторів, які пишуть довжезні поеми про Росію, про тугу за нею, заявлють, — сидячи десь у Австралії чи в Арґентині, що „я стал частіцей жізні русской, вошол в судьбу свою, народ" і т. п. (ті автори, звичайно, не є такими дурними, щоб їхати в Совдепію). І в самому СССР мобілізовані російські поети пишуть вірші на зразок „Русская фамілія", „Слишу звукі русской рєчі", „Вєчная Россія" і т. д. Вихваляється одночасно і комуністичну партію, і Росію, як у вірші А. Соколова про Леніна: „Єсть такая партія, і Ленін с места встал — Она в Россії єсть"!..

Щоб підбадьорити самих себе й нагнати страху іншим, А. Безименський писав у вірші „Урокі історії", що „на четвереньках із Россії ползлі чотирнадцать держав" і, мовляв, те ж саме буде з усіми, хто піднесе руку на „комунізм"... Щоб переконати себи самих, затуркати „інородців - націоналів в СССР та дати „мовну лекцію" закордонним читачам, які володіють російською мовою, в газетах не раз друкуються статті на зразок „Російська мова потрібна всім", „Вивчають російську мову в Канаді", „Золотая російская рєч" та ін. У вірші „Язик Росії" А. Марков навіть вклоняється „по-русски": „Я кланяюсь тебє по-русски, язик прадєдов моїх"... Відкидаючи Бога, комуністичне видання „Голос Родіни" вдається й до Бога, в описі німецького нападу на СССР: „Господі! Спасі Россію, помогі єй!.. — шептал" і т. д.

Представники СССР за кордоном підігрівають серед російської еміґрації любов не так до комунізму, від якого еміґранти втікали, як до самої Росії. Лише для прикладу: в „Голосі Родіни" ч. 51 з 1968 р. опубліковано вірші російських поетів, які живуть у ЗСА, Бразилії, Західній Німеччині, Франції. Що це за твори? Ось їх наголовки: „Разрєші по-синовскі обнять", „Я люблю тєбя, Россія!", „Берьозка", з такими вигуками, як „я люблю тєбя, родіна мілая", „за страну отцов под светлим знамєнєм свободи!"...

Багато разів „Отчізна" й інші подібні московські видання зараховували „Слово про полк Ігорів" до зразка „русского язика", а під поняттям „велікорусскій" підтягнули навіть... Волинську область в Україні.

КПСС з „почуттям законної гордости" висловлюється про колишніх царських міністрів та загарбників - генералів. У „Голосі Родіни" ч. 8 з минулого року була навіть стаття „Безсмертна гордість мудира", де вихвалялось полки „єйо велічества Кавалерґардський, Конний, Гусарський", або „крести андрєєвскіє, ґеорґієвскіє, очаковскіє, кавказскіє". Що то за хрести? — їх давали царі за боротьбу проти вільних горців Кавказу, за походи в чужі землі, за підкорювання інших народів...

Гістерія довкола Росії — не лише на експорт. Комуністична партія в СССР не має на кого спиратись, від неї бочкують не тільки країни-сателіти, а й далекі закордонні комуністичні партії; серед поневолених в СССР націй наростає почуття ненависти до носія народного не-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Богдан Галайчук

## ЗНОВУ ПАРТИЗАНКА В АРҐЕНТИНІ

23 вересня поліція арґентинської провінції Тукуман зловила 17-ох партизанів. Це вже другий подібний випадок, — перших партизанів зловила жандармерія 1964 року у північній провінції Сальва, біля болівійського кордону.

Протягом літа поїзди й автобуси переповнені групами молодих туристів, що їдуть в гори. Кожний з них має великий наплечник — „мочіжа", і тому звуть їх „мочіжерами". В яких розмірах та туристика використовується для партизанського вишколу — Бог знає, бо ніхто її не контролює.

Партизани 1964 року не маскувалися як туристи: вони мали добре замасковану базу в недоступних нетрях і виходили відтіля деколи, щоб аґітувати, в однострях, з бородами в кубинському стилі. Цьогорічні партизани розтаборилися на терені, який купили для тої цілі недалеко села Тако Вальо, у найгустіше залюдненій провінції. Вони зразу ж закупили собі харчів на 3.500 долярів, щоб не появлятися в селі, але не зважаючи на це, звернули на себе увагу селян. Тож місцева поліція, діставши поміч з провінційної шефатури, оточила табір і зловила 9-ох партизанів, які видали інших осіб, організаційно з ними пов'язаних. На тій основі переведено арештування в різних кінцях країни, зокрема в Ріо Гажеґос, на південному кінці континенту. Декого відразу звільнили, а 17 осіб привезли 27 вересня літаком до Буенос Айресу.

Цьогорічна партизанська спроба справляє враження аматорської. Перш за все, з огляду на вибір місця під табір. На відміну від сальтенських нетрів, терен тут рівний, легко доступний. Місце віддалене всього лише за 120 кілометрів від провінційної столиці, Тукуману, недалеко джерел лікувальних вод, які притягають туристів. Ледве за 600 метрів від табору робітники вертять криницю. Тому вони зразу звернули увагу на нових „поселенців", які буцімто думали присвятитися хліборобству та лісорубству. Але їхні виплекані руки заперечували той нефортунний претекст.

Яка була ціль пришельців? Це питання стало предметом дебат серед місцевих селян. Найбільше правдоподібною гіпотезою було: контрабандисти. Кілька місяців тому причалив був недалеко Тако Ральо їхній літак. А що за викриття контрабанди видають в Арґентині премії, селяни нетерпеливо очікували на новий пачкарський літак, шукаючи ознак, які попередили б про таку радісну подію. Партизани не знали, що вони були під постійною обсервацією, зокрема групи робітників. Не знали також, що напередодні поліційної акції комісар-інспектор з іншим старшиною обсервували їхній табір. А коли 60 поліцистів оточили табір, вони мусіли будити партизанів, бо стійку партизани забули виставити. Зате командант загону не забув вести щоденник, як це робив небіжчик Че Ґевара. Цей щоденник буде вартісним документом для істориків латиноамериканської партизанки і напевно вартість його неоціненна для поліції.

Партизанка 1964 року була фінансована з Гавани, але організатори цьогорічної мусіли самі „заробити" на свій табір.

Кілька місяців тому бандити пограбували пасажирів, що їхали з тутешнього летовища. Операція нагадувала напад на поштовий диліжанс у стилі „вестерн", але в досить дивній обстанові: міжнародне летовище в Езейзі лежить від арґентинської столиці за яких 20 кілометрів на автостраді, до речі, єдиній в Арґентині, де панує чималий рух. Не зважаючи на це, напасники пропали, мов під землю запалися, і щойно тепер виявилося, що були це 5 осіб, арештованих у партизанському таборі, між ними одна жінка.

Якщо напад на автобус був єдиний у своєму роді, то напади на банки є тепер буденним явищем. Виявилося, що професійні бандити мали конкурентів в особі організаторів партизанки, які пограбували два банки. У першому випадку вони поводилися як аматори, стріляючи зі скорострілів наліво й направо, так що вбили банкового урядовця та одного поліциста. Автоматичну пістолю цього останнього знайдено в повстанському таборі.

Крім того партизани мають на совісті другого поліциста, якого вбили, коли він хотів вилеґітимувати підозрілу п'ятку, що їхала автом.

Про слабу конспірацію — крім денника — свідчить факт, що учасники нападів оповідали про них у таборі. Це ствердив у ході переслухань партизан Гернан Ляредож, а після нього шеф п'ятки 24-річний Гектор Вердінеллі. Перед слідчим вони ті зізнання відкликали, але це не багато їм допоможе, бо дали вони докладний опис усіх нападів. Крім того в таборі знайдено „корпус делікті" нападу на банк в Лявалжолі, як також зброю, яку партизани відібрали від одної військової стійки. Поза тим федеральна поліція викрила великий склад зброї, амуніції та вибухових матеріялів у віллі в підстоличному місечку Ітузаінґо.

В Буенос Айресі та в околиці продовжуються арештування. Чимало людей, на яких може впасти підозріння, укриваються.

Старше українське покоління знає, що таке конспірація протибольшевицька, протипольська, протинімецька, і тому оцінить як слід комізм цієї партизанської спроби в провінції Тукуман. Прикрий контраст до тієї ґротескової атмосфери творять людські жертви.

Другу сумну рефлексію насуває порівняння соціяльного складу обох партизанських загонів. Партизани 1964 року були виключно студенти і люди з закінченою освітою — здеклясовані революціонери, в и р ощені згідно з доктриною Гевари й Дебре на філософічному факультеті тутешнього університету, марксистської твердині аж до 1966 року. Серед партизанів 1968 року є, крім студентів, робітники, урядовці і навіть один купець. Отже, за чотири останні роки рак запустив свої клешні в арґентинську суспільність.

З цим ствердженням зв'язана третя рефлексія чисто політичного характеру: партизани 1964 року були чистокровними м а р ксистами, цьогорічні — це пероністи, інфільтровані ідеологією Гевари - Дебре.

Процес не сьогоднішній. Ще 1964 року в густо залюдненій частині Буенос Айресу стався вибух: виявилося, що була це лябораторія і склад вибухових матеріялів

(Закінчення на стор. 4-ій)

## НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

### БЮРҐЕРОВА ХВОРОБА

Це — недуга периферійних судин, найчастіше ніг, рідше рук, яка часами приводить до ґанґрени кінцівок, але завжди супроводиться неприємними симптомами. Назва її походить від прізвища німецького лікаря Бюрґера, що перший докладно описав цю хворобу.

На щастя, ця злоякісна недуга появляється не часто, але все ж частіше, як звикли думати. Вона подібна до захворювання судин, зокрема артерій у старшому віці, коли склероза нищить їх стінки, і доплив крови до тканин зменшується.

Бюрґерова недуга зустрічається звичайно у середнього віку осіб, частіше у чоловіків, і майже не зустрічається у людей, які не курять тютюну.

Нищення судин при цій недузі відбувається повільно, захоплює й артерії, і навіть спричиняє хворобливі зміни периферійних нервів. Наслідком такого процесу, кінцеві частини ніг чи рук одержують щораз менше свіжої крови, тканини переходять в атрофічний стан і починають відмирати. Це часто доводить до ґанґрени пальців ніг, іноді стопи, а то й цілої ноги до коліна. Коли такої хвороби не контролюється — приходять ампутації.

Докладна причина Бюрґерової недуги невідома, хоч медицина знає чимало супровідних факторів, які причиняються до її розвитку. І так, передусім відомо, що куріння у всяких формах, а особливо цигарок, має рішальний вплив на розвиток недуги. Часто припинення куріння зупиняє хворобу повністю. Відомо, що перебування в приміщенні з дуже низькою або дуже високою температурою протягом довгого часу може розвинути цю хворобу Може викликати її також заживання деяких ліків. До цих останніх належать, на жаль, деякі ліки, необхідні при лікуванні міґрени та бронхіяльної астми. Отже, особи, які лікують роками астму чи міґреню, не повинні безконтрольно заживати ліків. У жінок хвороба Бюрґера зустрічається надзвичайно рідко.

Типовий випадок Бюрґерової хвороби виглядає так: Пацієнт жаліється на холод в ногах, іноді на терпнення стіп, часами на те, що ноги „печуть". Незабаром він починає відчувати кволість ноги чи руки і запримічує занепад сили в цій кінцівці. Під час ходи нога швидко втомлюється і починає боліти. Доходить до того, що пройшовши віддаль одного-двох бльоків, людина відчуває такий біль, що мусить зупинитись, відпочити і щойно тоді продовжувати ходу. Біль в основному виникає в литці, згодом у стопі та пальцях. У випадку руки — починається в долішньому рам'ї, переходить на кисть та пальці. В часі болю шкіра на нозі чи руці блідне і має нижчу від нормальної температуру. Під час відпочинку і стояння шкіра на пальцях ніг стає червонуватою, але коли ногу піднести вище від рівня серця — вона блідне. Часто в такої людини виникає тромбофлебіт, себто створюються в жилах кров'яні згустки, нога запухає, температура підноситься. Часто шкіра і нігті висихають, прибираючи хворобливий вигляд. В дальшому на шкірі творяться міхурці, які не гояться і згодом переходить у рану, що має поганий запах. Початок ґанґрени готовий.

Подібні випадки ґанґрени зустрічається й при занедбаному діябеті та при артеросклеротичних змінах у старших людей, при чому часами важко встановити докладну діягнозу. Тепер застосовують різного роду досліди, рентґен, аналізи і т. д., з помічю яких встановлюють, чи йдеться про хворобу Бюрґера, чи про інші зміни.

Варто пам'ятати перші симптоми Бюрґерової недуги: охолоджування стіп, зміна кольору шкіри при ходженні і відпочинку, біль при ходженні і кульгання, яке іноді унеможливлює довші проходи. Якщо ряд симптомів пацієнт не запримічує, то кульгання є першим і основним симптомом, який повинен завести до лікаря.

Лікування, на щастя, буває в більшості успішним, якщо, очевидно, сам пацієнт хоче собі допомогти, а не надіється, що лікарі мусять все за нього зробити. Передусім — курці повинні негайно припинити куріння тютюну в усяких формах. Наступні заходи — при холодній погоді тримати ноги в теплі, постійно дбати за їх чистоту, в и с т ерігаючись грибкових інфекцій, перевіряти дію ліків, уживаних для лікування інших недуг, і берегтися навіть малих задряпин. Є ще цілий ряд простих заходів, що їх визначить лікар, який також припише відповідні ліки.

Можна з певністю сказати, що ця недуга не приведе до ґанґрени чи окалічення, якщо буде впору та послідовно лікована.

Василь Волицький

## ПРИКРАСА КНИГОЗБІРЕНЬ

(3)

УСС в боях із москалями найчастіше мали проти себе таки солдатів-українців з Наддніпрянщини, і це вносило в національні почування усусусів багато драматичного. Ці почування аналізує відомий публіцист і громадський діяч, підхор. УСС, Осип Назарук у статті „Невідхильна трагедія розшматованої нації". „По тім боці — писав він у 1916 р., — стоїть більшість українського народу, та більшість, що створила українську державу і золотоверхий Київ... потомки тих, що їх московський цар витопив у багнах над Невою. Вони прийшли тут у кайданах. А ми з власної волі... Привела нас тут ідея Тараса і Драгоманова. І в наших окопах витав над нами дух Тараса і Богдана і Івана Степановича. Ми глибоко переконані, що в наших окопах ідея великої України, що стоїмо на сторожі тисячолітньої слави золотоверхого Києва" (ст. 66).

„По обох боках фронтів билися проти себе брати-українці, — пише колишній старшина російської армії, у в и з в о л ь н у війну вищий старшина армії УНР, Ол. Доценко у статті „Невідома сторінка з леґенди про УСС" — на боці Австро-Угорщини свідомі своїх конечних завдань — створити Україну, вони були організовані у формацію УСС; по боці Росії — це була несвідома маса українського людського матеріялу... Все розпливалося в загальномосковському морі"... „Яка сила, а так по-дурному марнується!" - сказав на фронті при одній нагоді Доценкові прапорщик Шпутенко з Ніжена. (ст. 73).

У статтях-нарисах, що їх автори присвятили звеличенню героїчних чинів УСС, поважна доза лірики, поезії, що злагіднює жахіття війни, особливо, коли автори протиставлять картинам знищення, руїни і смерти — ідейні пориви і героїчну посвяту стрільців.

Дуже чітко безприкладну посвяту УСС і героїзм їх чинів відворено у вірші Р. Купчинського „Ніби сниться":

...Бескид, сніговії,
Темні звори, розбиті хати,
І розгублені в зворах надії,
І хрести, і хрести і хрести.

Понад ними веселка сторіч,
І нечувана пісня бадьора
Про червону калину і Січ,
А там наступ, усміхнені
гори.

Дивуємося, як в умовах фронтового життя, часто безпосередньо після боїв, автори свобідно передавали у своїх записах власні переживання і почування у гарних нарисах, оживлених поетичними метафорами, порівняннями та уосібленнями, що тепер полонять думку читача, змушують його слідкувати за розвоєм тієї чи іншої події, або невишуканими епітетами дотепно характеризують людей і їх настрої.

Під цим оглядом, наприклад, мова і стиль позначили мужність хор. Софії Галечко, її духовий спокій у складних ситуаціях, бистрість думки і чину.

Для прикладу годиться відмітити нариси: „Третя чота" Софії Галечко, „Похорон стрільця" Дмитра Вітовського, його ж „Пам'яті дорогого товариша, чет. Івана Балюка"; „Спомин" (про хор. М. Суха, що поляг 3 лютого 1915 р.) Василя Кучабського, „Під Галичем", Івана Валюка і його ж листи до Дмитра Донцова: „З воєнних усмішок" хор. Олени Степанівни, „Стрілецька могила" Рост. Заклинського та ін.

Додатньою п р и кметою всіх статтей є те, що автори у своїх розповідях згідно з прийнятими етичними засадами, не зосереджують подій довкруги свого „я" і не узалежнюють осягнених успіхів від свого героїзму, як це залюбки практикують деякі „здобувці" Києва 1919 року. Питання власних воєнних заслуг стрільцькі автори дискретно промовчують, оправдано залишаючи цю справу оцінці історика.

П р о читуючи сторінки книги „За волю України", відчуваємо п о ж в а в лене пульсування живчика українського н а ц іонального життя в австрійській займанщині в рр. 1900-1914, а по революції 1917 р. - в Наддніпрянській Україні. Читач підсвідомо єднається духово з тими, що, прямуючи до здійснення н а ц і ональних ідеалів, поборювали в українському суспільстві Галичини, перед 1914 роком, опортуністичні настрої і однобіжно — злочинне для українства наявно - зрадницьке вислуговування Росії галицьких москвофілів; в Наддніпрянщині — з пробудженою національною стихією, що вже навесні 1917 р. поставила вимогу унезалежнення від Москви України і спонтанно почала організувати українські збройні сили з українізованих формацій російської армії і курені СС в Києві.

З барвних слів безпосереднього вислову, що виповнюють сторінки книги, виринають живі картини історії УСС від початку творення серед української гімназійної і ремісничої молоді у Львові, а згодом також і в інших містах стрілецьких гуртків до 1914 року. Вичуваємо хвилювання зібраних у Стрию, в серпні 1914 р., добровільці УСС, коли виявилося вороже наставлення австро-польської влади до організування корпусу УСС; і пізніше — в 1916 до початків 1918 р., в яких та сама влада вперто відхиляла вимоги Бойової Управи УСС — Леґіон УСС побільшити. Вслуховуємося в гомін героїчних боїв з московськими полчищами в Карпатах, де, як це відтворив поет Олесь Бабій —

„Верхів'я гір, верхів'я слави
Шумить, шумить, шепоче ліс:
По битві на полях Полтави
Тут вперше український кріс
Спиняв московських полчищ
лави,
І вперше по літах недолі
Слова упали тут стрільцеві:
Ми не поклонимся цареві!
Ми прагнем волі!..
(„Маківка", стр. 283).

Оце рішуче, сповнене почуваннями високої стрілецької гордости „Ми не поклонимся цареві, ми прагнем волі!", — позначувало всі чини героїчної стрілецької зброї в 1915 р. у переможних боях з москалями на долах, після того, як стрілецькі сотні на своєму відтинку фронту зіпхнули москалів з Карпат. Позначувало воно стрілецькі чини і в наступних роках, в 1916, 1917 р., в Галичині і в Наддніпрянській Україні в 1918 р. після того ,як відпоручники Центральної Ради в імені УНР 9 лютого 1918 р. підписали у Берестi мир з центральними державами.

Але до того часу УСС кривавилися в боях з москалями ще понад два роки, до весни 1918 р. В тому періоді історії УСС два стрілецькі курені відбули найбільш криваві бої: триденний бій на Лисоні б. Бережан, в днях 2, 3 і 4 вересня 1916 р. та й в другій половині того ж місяця під Потуторами, де полягло ,або померло від важких поранень 133 усусусів, - стрільців і старшин.

Докладні картини тих боїв у статті В. Дзіковського „Лисоня" і Осипа Навроцького у статті „Бій УСС на Диких Ланах" і „Потутори" (стор. 328-337).

Цінні відомості про національно-політичні відносини в Україні під гетьманською владою і про позитивну громадсько-політичну роботу УСС на шляху їх походу в Україні, зокрема в місцях їх

(Продовження на стор. 3-ій)

## ЕКЗЕКУТИВА ЗУАДК-У ВІДБУЛА НАРАДИ

Філядельфія. (от) — В понеділок, 7 жовтня відбулася в головній канцелярії Злученого Українського Американського Допомогового Комітету ділова нарада Екзекутиви цієї нашої центральної допомогової установи при співучасті діяльних членів Дирекційної Ради, які живуть у цьому місті. Нарадою — першою від Загальних Зборів ЗУАДКомітету, що відбулися 21 вересня, — проводив президент д-р Вол. Ґалан, а в ній взяли участь екзекутивний директор мгр О. Тарнавський, касир д-р Гнатюк, керманич місцевої Суспільної Служби пані О. Лотоцька, як також члени Дирекційної Ради д-р О. Білик, інж. І. Скіра і дир. І. Поритко. Нарада заслухала звідомлення про завдання ЗУАДКомітету згідно з постановами останніх зборів і винесла деякі порішення. Перш за все за дорученням загальних зборів виготовлено запроєктований текст для додатку до статуту і доручено канцелярії розіслати відписи цього тексту до всіх членів Дирекційної Ради для одобрення. Щоби оминути видатків на кошти дороги для скликання повної Дирекційної Ради, загальні збори схвалили, що у деяких справах голосування можна перевести кореспонденційним шляхом. Нав'язуючи до консолідаційної підтримки діяльности ЗУАДК всіми громадськими установами й організаціями ,як також і церковними ієрархами, нарада виготовила пропозицію для запрошення у почесні члени нашої харитативної установи високих церковних ієрархів і репрезентантів установ, які. співділяли в акціях ЗУАДКомітету впродовж майже 25-річної діяльности. Екзекутива рішила, що в теперішній час, коли на сході Европи витворилась непевна ситуація, діяльність ЗУАДКомітету може дуже зактуалізуватись і тому потрібно перевести відповідну підготову і приміщення. Перш за все потрібно перевести посилену збірку фондів. Близьке Різдво дає змогу використати для цієї цілі Коляду, яка від першого року існування ЗУАДКомітету, була призначена всією українською зорганізованою громадою і схвалена Конґресами Американських Українців на цілі ЗУАДКомітету. Для переведення акції збірки покликала нарада Комісію у складі: Гнатюк, Білик, Поритко, Тарнавський, Скіра і Спринський, як також членів Дирекційної Ради з більших місцевостей у ЗСА, а саме з Ню Йорку, Шикаго, Дітройт, Рочестер й інших. Покликано також Пресову Комісію, до якої запропоновано редакторів усіх наших газет у ЗСА, а саме А. Драгана („Свобода"), д-ра М Стахова („Народна Воля"). М. Пасіку („Америка")) З. Снилика („Український гижневик"), В. Мазура („Українське Слово") і д-ра Вол. Душника („Український Квартальник"). Пресова Комісія повинна подбати про популяризацію завдань ЗУАДКомітету. Плянується вже в наступному місяці випустити спеціяльні сторінки ЗУАДК-у в наших щоденниках. В наступному році, 20 червня, припадає 25-та річниця існування нашої установи. Екзекутива постановила відзначити цей ювілей народним святкуванням. З цієї нагоди повинна появитися друком велика публікація про діяльність ЗУАДК, що вже майже в цілості готова до друку, як також відбудеться з'їзд новоприбулих в рамах переселенчої акції ЗУАДКомітету. получений із фестивалем молоді у Філядельфії. Всі пляновані Екзекутивою акції будуть передані до схвалення повній Дирекційній Раді, що відбуде перші свої наради у Філядельфії 14 грудня ц. р. Нова Управа ЗУАДК, що репрезентує всі українські установи й організації на терені ЗСА, хоче докласти всіх зусиль, щоби діяльність нашої єдиної офіційної харитативної установи не тільки оживити, але й піднести. Для цієї цілі організації — члени в ЗУАДК добровільно зобов'язуються, крім дійсного членства в нашій установі, перебрати на себе й почесне членство, що згідно з вимогами статуту вимагає від членів-добродіїв кожнорічної вплати дотації. Покищо Український Народний Союз кожнорічною дотацією в сумі 500 дол. вписав себе у члени добродії ЗУАДК. Дирекційна Рада переведе ухвалу, яка дозволить і меншим організаціям зі скромнішою дотацією увійти в почесне членство ЗУАДК.







З РОДИННОГО ЖИТТЯ

## 50-річчя подружжя о. Павла і Софії Багнівських



Отець прот. Павло і паніматка Софія Багнівські.

22-го вересня Свято-Троїцька Православна парафія в Бриджпорті, Конн., мала небуденне свято, бо настоятель парафії протоієрей о. Павло та паніматка Софія, Багнівські, відзначали 50-річчя свого подружжя — „Золоте весілля".

Пан-отець та пані матка походять з України, з Полтавщини, Хорольського повіту. Обоє народжені 1898 року.

Їхні діти та внуки влаштували їм Ювілей. Були запрошені всі парафіяни та гості. Службу Божу відслужив Ювілят о. Павло. Молебень відслужив настоятель Свято-Покрівської парафії з Ню Гейвена, о. Іван Ілляшенко. На Службі Божій і на Молебні гарно співав парафіяльний церковний хор під керівництвом диригента п. Василя Климука. Церква була переповнена людьми. В парафіяльній домівці відбулося прийняття, що його влаштували діти та внуки Ювілянтів, при допомозі деяких гостей та парафіян. На прийнятті в домівці було 170 осіб. Коли зайшли Ювілянти до залі, їх зустріли хлібом та сіллю присутні діти та внуки: син Григорій та дружина його Клавдія, внуки: Станіслав та Лідія з чоловіком Петром Шалецьким. Син Григорій привітав від імени дітей, внуків та правнуків, присутніх і не присутніх, побажав доброго здоров'я та ще багато років життя на радість дітей, внуків та правнуків.

Свято відкрив син Григорій, запросивши о. Івана поблагословивши їжу - питво. По благословінні трапези хор та всі гості відспівали „Многія літа". Ведення порядку цього свята син Григорій передав тостмайстрові, як весільному старості панові В. Остапенкові. Наспіло багато привітань, з яких деякі прочитано: від Консисторії УПЦеркви, в Бавнд Бруку, Н. Дж., від дочки Катерини та зятя Лаврентія, внуків та правнуків з України, від сина Олександра та його дружини Марії, внуків: Юрія та Оленки, з Елкгарту, Індіяна. Голова парафіяльного уряду п. А. Фалько вітав від імени всієї парафії. Пан Фалько передав привітання від віце-президента УНРади в екзилі п. М. Степаненка та від скарбника УР-Союзу п. Е. Попеля. Голова парафіяльного сестрицтва п. Лідія Тетянечко вітала від членів сестрицтва та піднесла дарунок. Під керівництвом учительки парафіяльної школи п. Віри Кравчук 17-ро дітей парафіяльної школи вітали Ювілятів та піднесли дарунок.

У відповідь на привітання дітей ювілят о. Павло сказав: „Ви бачите, дітки, ми з пані-маткою вже старенькі, маємо по 70 років, відзначаємо сьогодні 50-річчя нашого одруження, і це лише тому, що ми пам'ятаємо 5-ту заповідь Божу, яка каже: „Шануй тата і маму свою то добре тобі буде і довго ти будеш жити на землі". Ми так робили. Так от, дітки, пам'ятайте і ви цю заповідь. „Кожний із присутніх гостей вітав Ювілятів та складав свої дарунки при роздачі торта-коровая. До пізнього вечора гості забавлялися.

Ювіляти від себе склали $25 на пре-фонд часопису „Свобода".

На многії літа, Ювіляти, наші дорогі Батьки, Діди та Прадіди. діти: Григорій-Клавдія, Катерина-Лаврентій, Олександер-Марія, внуки: Станислав, Лідія-Петро, Людмила-Анатолій, Валентина-Петро, правнуки: Тетянка та Оленка.

## ПРИКРАСА КНИГОЗБІРЕНЬ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

розташування на Єлисаветщині в статтях: Мирон Заклинський — „УССтрілецтво над Дніпром і Чорним морем", Осип Стеткевич — „З побуту УСС на Україні 1918 р." і Фотій Мелешко — „УСС у Єлисаветщині" (стр. 193-198).

На переломі 1917-1918 рр. УССтрільці переживали гостру кризу з приводу вісток у німецьких часописах, що має бути проголошена незалежна Польща і до неї має бути влучена ціла українська Галичина, і то в час, коли саме Третій Універсал Центральної Ради проголосив Україну Народною Республікою.

Про цю справу читаємо в статті тодішнього хор. Д. Палієва — „УСС на розпутті". „Перед нами, — пише Д. Паліїв, — ніби фронт, але за ним Українська Держава! А тут торгують нами немов худобою. О, ні, того не стерпимо!.. Ми не наймити, щоб служити Австрії, яка нами торгує! — чулося в розмовах. Серед стрілецтва кипіло. І в наших умах зарисовувався вже зовсім виразно другий фронт, не на Схід проти своїх ,але на Захід... Сот. Вітовський не був проти зірвання з Австрією і переходу УСС під команду Центральної Ради, але твердив. що ще на те не час" (стр. 191-192). Така думка висловлена також в резолюціях з наради членів Української Парляментарної Репрезентації, Центральної Управи УСС і відпоручників Українського Січового Війська, що відбулася у Відні 5.6 і 7 лютого 1917 р.

В описах картин стрілецьких боїв чітко зарисовані постаті тих усусусів, що створили українську державницьку ідею і кинули клич відбудови української збройної сили, як реальної опори української держави у майбутньому.

Заслужено найбільше місця віддала редакційна колегія полк. Дмитрові Вітовському, ідейному провідникові УСС, що в 1914 р. командував сотнею в курені от. Ст. Шухевича. Після Листопадового Зриву він міністер (секретар) військових справ в уряді ЗУНР аж до 4 серпня 1919 р., тобто до дня, коли згинув у горіючому літаку, вертаючись до Кам'янця з мирової конференції в Парижі.

Його пам'яті присвячені статті — М. Матчака, д-ра Н. Гірняка і вірш поета Ол. Олеся-Кандиби — „Пам'яті Дмитра Вітовського".

Доповнюють характеристику великої індивідуальности полк. Д. Вітовського його власні статті, що про них була згадка вище, і його листи до проф. І. Боберського.

Прочитавши збірник „За волю України", читач ще довго, ніби на екрані, вдивляється очима душі на відтворені у збірнику картини минулого. Геройзм чинів УСС і їх горда громадянська стійкість у критичних моментах життя галицьких українців і у найскрутніших моментах життя Леґіону УСС — сповнюють душу почуваннями гордощів.

Не сумніваємося, що українська спільнота в діяспорі знає ціну великим чинам Українських Січових Стрільців, і ми певні, що книга „За волю України" буде настільною книгою у вітальнях українських домів і прикрасою книгозбірень кожного культурного українця.

(Кінець)

## Український Технічно-Господарський Інститут видав три нових томи „Наукових Записок"

Мюнхен. — Активний тут, почавши від 1945 року, після переїзду з Праги, Український Технічно-Господарський Інститут, який продовжує традиції і діяльність колишньої Української Господарської Академії в Подєбрадах, розвиває останнім часом жваву видавничу діяльність. З датою 1967 року появилися три чергових томи серійного видання Інституту „Наукові Записки" — томи XII-ий, XIII-ий і XIV-ий. Усі три томи видані за редакцією проф. д-ра Ростислава Єндика, відомого українського вченого-антрополога. Дванадцятий 255-сторінковий том присвячений в головному питанням історії й економіки і в ньому вміщені праці М. Стахова, М. Величківського, О. Архімовича, І. Майстренка, З. Л. Мельника, Гр. Гагарина, І. М. Чінченка, Р. Єндика, о. М. Марусина, В. Іваниса, С. Наумовича і М. Боровського. Доповнює цей том відділ рецензій. У тринадцятому, 58-сторінковому, томі вміщені праці з різних ділянок технічних наук, що їх авторами є Є. Радзимовський, Р. Вейн Адкінс, К. С. Ларсон, Ф. Украдига і В. Качур. Чотирнадцятий том вміщає ряд праць з мовознавства, історії літератури, мистецтвознавства, в тому О. Горбача, Я. Рудницького, Л. Рудницького, Анни-Галі Горбач, В. Поповича, О. Сулими-Блохин, В. Ніньовського. Крім названих трьох томів у Видавництві Українського Технічно-Господарського Інституту появилася велика 333-сторінкова праця вченого-біохеміста Филимона Украдиги п.н. "The Formation of Urine by the Kidney".

## РОСІЙСЬКІ ЮБЕРМЕНЦІ

(Продовження зі стор. 2-ої)

щастя і грабівника здобутків поневолених народів, їх мов, культур, економіки, навіть молоді. „Могучая і обільная Русь" починає втрачати нерви, що виявляється, зокрема, у таємних судах в Україні чи окупації Чехо - Словаччини.

„Подивіться на мапу Російської СФСР, — писав Ленін у брошурці „Про продовольчий податок". — На північ від Вологди, на південний схід від Ростова на Дону і від Саратова, на південь від Оренбургу та Омську" і т. д. Все це рятівник Російської імперії називав „Росією", хоча Оренбург, Омськ, Томськ та ін. міста Сибіру й азійських країв сучасного „СССР" — це тільки підкорені Росією інші країни й народи, чужа земля, як і та, над рікою Амуром на Далекому Сході, повернення якої домагається червоний Китай... Може в усвідомленні факту, що „Росія" це імперія, яка поволі йде „на закат", і криється причина гістеричного крику про „безсмертную Россію"?

Українці за кордоном, звичайно, роблять своє, знайомлячи світ із справжнім станом речей як на сході Европи, так і за Уралом. Однак, цього замало. Вже, як кажуть, на горло наступає крайня потреба написати й видати англійською мовою історично - вірну, оперту тільки і виключно на фактах (включно з деякими із Ключевського) „Історію Росії". Тоді багатьом на Заході остаточно розвидниться в голові і напевно більшість прихильників примітивних балалайок і крадених „цыганских романсов" відвернуться від ката народів, грабівника та гробокопателя чужих культур.

✝

## ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла у Вічність з цього земного життя моя Незабутня ДРУЖИНА

## МАРІЯ ШАДИНСЬКА

Вона упокоїлась о 6-ій годині ранку 11 вересня ц. р. Похоронні Богослуження відбулись в Церкві св. Петра і Павла в Миллвілл і Панахида в Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Брук. Похована на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Брук.

Цією дорогою я маю честь висловити свою сердечну подяку всім тим, що відвідували її в шпиталі і молились за її здоров'я під час довшої недуги.

Найперше дякую Його Блаженству Блаженнійшому Митрополитові ІОАННУ за відправлення останньої Заупокійної Служби Божої під час похорону і за тепле і зворушливе прощальне слово.

Дякую Високопреподобному о. Митратові Омельянові Мицикові — деканові моєї округи за організацію і очолення всіх похоронних відправ 15, 16, 17 вересня 1968 р.

Дякую моїм собратам священикам, які взяли участь в похоронних відправах: Протопресвітерам оо. Ф. Кульчинському, Д. Лещишинові, Артемію Селепині; Митрофорним протоієреям оо. С. Білякові, І. Данилевичові, Т. Форостінові, Протоієреям оо. М. Борисенкові, А. Дмоpайвенкові, П. Фалькові, Ю. Гнаткові, Н. Крета, П. Мелехові, Л. Щеметилові, Н. Столярчукові, М. Угорчакові, В. Уманцеві, Б. Желехівському, М. Земляченкові; оо. Євгенові Новицькому і Михайлові Запаринюкові; Протодияконові о. Володимирові Поліщукові.

Дякую за теплі до сліз слова під час похоронних відправ оо. О. Мицикові, С. Білякові, Д. Лещишинові.

Дякую численним учасникам в похороні з моєї Парафії в Миллвілл, з Філадельфії, з Бавнд Бруку, Ню Йорку і інших місцевостей.

Дякую за квіти на могилу Покійної і за численні жертви на Служби Божі за спокій душі Покійної.

Дякую Сестрицтву Св. Покрови в Бавнд Брук за гарне приготовання поминального обіду і всім присутнім на обіді за пожертви на прикрасу Церкви-Пам'ятника в пам'ять Покійної.

Дякую хорові Української Православної Церкви в Миллвілл під диригентурою Сергія Козачука за відспівання всіх Богослужень під час похорону.

Дякую Сестрицтву Св. Покрови в моїй Парафії в Миллвілл за приготування поминального обіду в моїй Парафії і всім учасникам і жертводавцям на цьому обіді.

Дякую за величисленні листи надіслані мені з висловом мені співчуття.

Дякую моєму сусідові о. Миколі Старуху, який відвідав Покійну в моїй Церкві разом з Пані-Маткою і відслужив в своїй Церкві на 9-ий день смерти Службу Божу.

Особлива подяка всім парафіянам моєї Церкви на чолі з прицерковними організаціями, які помагали мені і розраджували і під час недуги моєї Дружини і під час похорону.

Дякую погребовому заведенню з Філадельфії Івана Гасина за зразкове проведення похорону, за тримання порядку.

Дякую в сім тим, що в той чи інший спосіб прислужились під час похорону.

Нехай Вас Бог благословить всіх і збереже від такого горя.

Ваш во Христі:
Протоієрей СТАХІЙ ШАДИНСЬКИЙ —
горем прибитий муж.

# ІСТОРИЧНА ПОДІЯ В ГАРВАРДІ

*(Закінчення зі стор. 1-ої)*

ла тепер в Гарвардському Університеті пристановище, хоч це перший такий випадок в історії цієї країни.

Подію, якої свідками ми є тут з Вами, відрізняє власне те, що нею інавгурується свобідний і повсякчасний розвиток студій і дослідів у ділянках історії, літератури, мовознавства і культури нації, якій від століть заперечувано право на свобідний розвиток гуманістичних дисциплін на її території, і це заперечування продовжується навіть у цьому столітті від десятків років.

Отже волею Провидіння, ми тут згромаджені, є зараз свідками початку наукового відродження поневоленої нації, відродження у ґльобальному маштабі. Крім того, сьогоднішня лекція створює духовий зв'язок поміж двома ровесниками — першими високими школами у своїх країнах, заснованих у тридцятих роках 17-го сторіччя.

Я маю тут на увазі Гарвардський Університет та Київський Університет, який у 17-му столітті звався спершу Києво-Могилянською й опісля Києво-Мазепинською Академією.

Наш прелеґент, шановний професор Олександер Оглоблин, провідний репрезентант і носитель найкращих традицій найстаршої української історичної школи, київської документальної школи в історичній науці.

Своєю сьогоднішньою лекцією й опісля щотижневими семінарями та курсами у цьому академічному році, він покладе перші підвалини для постання Гарвардської школи української історіографії.

На місці буде тут підкреслити, що у відміну від інших вивінованих катедр, перша катедра українознавчих дисциплін Гарвардського Університету не є продуктом волі або примхи мільйонера-філянтропа.

Вона теж не була заснована багатою корпорацією, ані не була фундована дотаціями чужої держави, зацікавленої у пропаґанді своєї науки.

Вона є всенародною фундацією. На неї склалися більші або менші пожертви з усіх прошарків українського громадянства ЗСА, пожертви від людей, що не раз більше відчували, як розуміли значення такої есотиричної цілі, як творення бази для розвитку чистої української науки.

Наприкінці я не можу не згадати, що почин для тієї всенародної акції вийшов від українського студентства нашої країни поселення, більшість із якого ніколи не бачили країни своїх предків. Без ніякого досвіду у збиранні фондів, але з великою відданістю і посвятою для високої цілі — вони і десятки добровільних харитативних діячів на народній ниві, яких студенти захопили своєю вірою, створили оце всенародне чудо.

Я клоню голову перед тими апостолами великого діла і висловлюю свою вдячність і подив до їхнього подвигу.

Я вірю у здійснення їх високих цілей, бо їх цілі і мої цілі — це одне!"

З черги проф. О. Пріцак представив зібраним і попросив до слова представника адміністрації Гарвардського Університету, заступника декана на Гарвардському Коледжі проф. Євгена Кінасевича, американського вченого українського роду, який свою промову виголосив українською й англійською мовами.

### Київ і Гарвард — це мої дві духові батьківщини

„Я невимовно щасливий, що маю честь, як репрезентант Адміністрації Гарвардського Університету бути свідком постання наукового осередку українознавства в нашому Університеті. Це для мене не тільки службова акція, але заразом дуже близька моєму серцю, бо я сам хоч і роджений в Канаді, але виховався в українській сім'ї. Батьки мої походили з Київщини і Київ та Гарвард — це мої дві духові батьківщини. Я вірю, що так прекрасно започатковане діло принесе бажані успіхи і я готовий докласти до цього свою лепту. Щасти Вам Боже!"

Промова декана Є. Кінасевича була прийнята захопленими оплесками присутніх, в імені яких подякував деканові проф. О. Пріцак, запрошуючи потім до слова відомого історика Східньої Европи професора Гарвардського Університету Ричарда Пайпса.

В короткому увідному слові професор Пайпс, як репрезентант історичних студій у Гарвардському Університеті, висловив своє задоволення з відкриття ділянки українознавчих студій, як особливо важливих в наукових дослідах історії Східньої Европи. Проф. Пайпс ствердив, що кожна етнічна група, яка вважає себе нацією, є нацією і що її історія заслуговує на дослідження. Після цього проф. Пайпс подав короткий огляд наукової діяльности проф. Олександра Оглоблина, колишнього професора Київського, з 1926 року, і згодом Одеського університетів, з 1938 року, і запросив його прочитати заплановану лекцію з української історії.

Запрошений для проведення викладу проф. Р. Пайпсом, проф. Олександр Оглоблин висловив у вступі до своєї лекції на тему „Ріст і упадок української гетьманської держави" свою невимовну радість із того, що йому припала честь заінавгурувати українські історичні студії в цьому найстаршому американському університеті. Започатковуючи їх своїм викладом і в дальшому щотижневими семінарями, проф. Оглоблин пов'язує почин заснування осередку українських студій у Гарвардському Університеті з традиціями Києво-Могилянської Академії, що була провідною науково-навчальною установою — Альма Матер — для великої частини Східньої Европи.

В дальшому півторагодинному викладі проф. Оглоблин подав історію розвитку Гетьманської Держави в 17-18 століттях, насвітлюючи зокрема проблему творення провідної верстви в цій державі і кристалізації української державної думки в тому часі.

Склавши подяку проф. О. Оглоблинові за прекрасно опрацьований і виголошений виклад, проф. О. Пріцак запросив усіх присутніх, громадян і студентів, зібраних в числі до яких 120 осіб, узяти участь у прийнятті, влаштованім заходами Комітету Українознавчих Студій цього ж вечора в залі Професорського Клюбу Гарвардського Університету.

### Зустріч з громадянством

Зустріч-вечеря з нагоди інавґурації українознавчих студій в Гарвардському Університеті відбулася з участю яких 120 осіб. Взяли в ній участь, крім професорів Ол. Оглоблина й Ом. Пріцака, також присутні на лекції проф. Оглоблина вище названі представники Українських Церков, в тому президент Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства д-р Л. Жабко-Потапович, представники українських наукових установ й окремі науковці, між ними проф. Ол. Смакула з Кембридж, Масс., проф. Теодор Мацьків з Університету в Акроні, Огайо, пані Т. Кардиналовська — лектор української мови в Гарвардському Університеті, проф. М. Воскобійник з Центрального Коледжу стейту Коннектикат, д-р Василь Омельченко від Українського Історичного Товариства, проф. М. Богатюк із Сиракюзького Університету, проф. Яків Гурський із Сиракюзького Університету — обидва останні члени Наукової Ради ФКУ.

Брали участь в зустрічі також окремі фундатори українських студій в Гарварді, між ними пані А. Самофал з Ню Брітен та інж. В. Медуха з Філядельфії, та численні представники українських центральних і місцевих установ й організацій, як також репрезентанти студентства. Фонд Катедри Українознавства був репрезентований його ж президентом мґром Степаном Хемичом, скарбником ФКУ інж. Орестом Бедрієм, інж. Ст. Чорпітою та іншими.

Проводив зустріччю, як товстмайстер проф. Микола Чировський, професор Університету Сітон Голл і член Наукової Ради ФКУ.

Від „Голосу Америки" був присутній дир. Михайло Терпак, редакцію „Свободи" репрезентував ред. Б. Кравців, фільмував інавґурацію викладу й зустріч п. Ярослав Кулинич.

# Зростає внутрішня опозиція в Совєтському Союзі

Ню Йорк. — Західня преса оприлюднила одвертого листа Анатоля Марченка, що він його вислав був до чехословацької амбасади в Москві 29 липня ц. р., до комуністичних газет в Англії, Франції й Італії та до британської радіостанції. Автор того листа заявляє, що він „стидається' 'за свою державу, яка „знову приймає на себе ролю поліціянта Европи". Лист написаний у зв'язку з кампанією совєтської преси й керівних партійних кіл проти демократизаційного курсу в Чехо-Словаччині, але його автор розіслав був його ще перед інвазією совєтських військ до ЧССР. Автор стверджує, що совєтські проводирі „переляканi" подіями в Чехо-Словаччині, які дискредитують режим в СССР. Совєти, не маючи сили виступити одверто проти Комуністичного Китаю, свого одвертого противника, виступили проти слабої Чехо-Словаччини. В тому самому дні, як чеська амбасада в Москві дістала того листа Марченка — його арештували, тихцем судили й заслали на рік каторги. Майже одночасно арештовано в Ленінграді двох адвокатів і двох інженерів та в Москві 40-річного економіста Віктора Кразіна. Цей останній був одним із 12-ох, які ще в лютому ц. р. підписали одвертого листа до комуністів у широкому світі „щоб вони противилися „топтанню людини" в Совєтському Союзі. „Н. И. Таймс" з 14 жовтня приніс широкий витяг з одвертого листа Анатоля Марченка. Ближчі дані про його особу — не відомі. Щораз більше отаких арештів і судів та публічних відважних „бунтарських" виступів свідчить про зріст ферменту серед підсовєтських громадян.

### ЩЕ ПРО СОВЄТСЬКІ ЦІНИ

Українка - туристка із ЗСА, яка повернулась із подорожі по кількох містах СССР, стверджує, що бачила в магазинах у Москві чоловічі черевики, вартости в 40 рублів, що становить три четвертих цілого місячного заробітку прибиральниці в готелі „Украина" в Москві. Фунт буряків у Москві коштує 20-25 коп., фунт помідорів — 50-55 коп., але їх не можна дістати, як і яблук, про які лише є оголошення на цінниках у крамницях. У Києві також не вистачає городини, однак на Євбазі, в приватних продавців, можна купити все, особливо коли платити американськими грішми.

# ЗНОВУ ПАРТИЗАНКА В АРҐЕНТИНІ

*(Закінчення зі стор. 2-ій)*

Впадає в очі різниця між обома партизанськими спробами з двох поглядів: з військово - технічного і з політичного. Загін, зорганізований 1964 року, був, як згадано, створений із людей з академічною освітою та студентів, які мали творити керівні кадри для широко запланованих операцій у південній частині континенту, що мали початися 1967 року від Болівії. Провід недавно тризмом, знаходячи атрактивну рацію існування в обновленій французьким теоретиком доктрині. Не віщує нічого доброго заява перонівського проводу Генеральної Конфедерації Праці, яка висловлює солідарність з недавно заарештованими партизанами.
ліво - перонівської організації, зорієнтованої на Кубу. В ту справу була замішана Аманда Паральта - Дісґез, зловлена тепер у партизанському таборі, член п'ятки, що грабувала банки і вбила поліциста.

Тепер активність кастризму для перонистичної лівиці остільки більша, що, при військовому уряді, пероністи не можуть продовжувати авантюр, якими затруювали життя Ілії, даючи поважний арґумент в користь перевороту та встановлення уряду твердої руки. З другого боку, в міжчасі появилася доктрина Режіса Дебре, яка резиґнує з традиційного монополю компартії, навіть марксизму і допускає провідну ролю в революційному русі немарксистських „народних" партій, прототипом яких можна вважати саме перонізм.

Позбавлений доктринальної бази, побудований виключно на практичних реалізаціях Перона, здійснених завдяки виїнятково сприятливим економічним умовинам, на його демагогії, перонівський рух втрачає можливості практичної дії — тому може бути поглиблений каслікві дованого табору прийшов з Болівії, під кермою команданта, вишколеного на Кубі. Табір, як також склади зброї та амуніції, був приміщений недалеко болівійського кордону. Спеціяльно вишколена для такого роду операцій жандармерія зліквідувала загін щойно після довгих, важких операцій. І нелегко було їй видобути зізнання від арештованих партизанів.



ТАРЗАН, ч. 6075. Тарзанові сумніви!




— Маємо тут забаву Тарзане!

— Я цікавий, що я таке відкрив! Яку історію мусить мати це місце... Чи я зможу відповісти на цей виклик!

— Малий Іто... Юнак із хропінням дорослого. Я цікавий, яка його історія!